

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXLII. évfolyam • 2007. június

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

Százmilliós fagykárok az erdőkben

Az április végi, május eleji éjszakai fagyok a gyümölcsösök mellett nem kímélték az erdőket sem. Az első becslések szerint százmilliós nagyságrendű károkat szenvedtek a Nyírerdő Nyírségi Erdészeti Zrt. kezelésében levő állami erdőterületek.

A szolgálati idejüket letöltött erdészek sem emlékeznek olyan esetre, amikor a mostanihoz hasonló károkat okoztak a tavaszi fagyok a kelet-magyarországi erdőkben. A Nyírerdő Nyírségi Erdészeti Zrt. Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyében összesen 61 ezer hektár erdőt kezel, az első felmérések szerint ezek közül mintegy 12–15 ezer hektár károsodott különböző mértékben. Súlyosan sérültek például a társaság csemetekertjeiben levő vetések, a nyár értékes üzemi- és központi anyatelepei, és a 2005-ös viharkár nyomán beerdősített területek. Az anyagi kár a százmilliós nagyságrendet is elérheti – mondta Kaknics Lajos, a társaság vezérigazgatója.

Április végén, illetve május első napjaiban több éjszakán is mértek mínusz hét fok körüli hőmérsékletet a régióban. Az erdőkben főként a köztudottan fagyérzékeny, elsősorban mélyebb fekvésű területeken lévő akácültetvények károsodtak, de a feketedió, valamint a vörös- és kocsányos tölgy állományaiban is komolyak a károk. Az akácoknál megfigyelhető, hogy helyenként a fák csúcsán maradt csak zöld levél, alattuk viszont 10-15 méteres magasságig pusztított a fagy. Most nemcsak a rügyek, hanem helyenként az ágak is elfagyhattak – hívta fel a figyelmet Bíró Imre, a Baktalórántházi Erdészet igazgatója.

Fotó: Pápai G.

Az erdészeti szakemberek szerint a fagyok az aszály miatt legyengült erdőállományokat súlyosabban érintették. Hozzájárult a károkhoz az is, hogy az időjárás miatt – mivel a természet a megszokottnál „előbbre jár” – előbb indult meg a vegetáció, ezért előbb kezdett fakadni például a tölgy és az akác is. Minőségi és mennyiségi károk egyaránt előfordulhatnak a fagy miatt – tájékoztatott Juhász Lajos, a Debreceni Erdészet vezetője. Olyan veszteségek érték a fiatal erdőállományok többségét, hogy ott újra kell indítani az erdősítést. Azon területek esetében, ahol nem indokolt az erdősítés teljes megismétlése, ott törevágással lehet biztosítani az erdő mielőbbi felújulását. Az idősebb állományokban a növedékvesztés egyértelműen jelentkezik. A minőségi fagykárt szenvedett faállományokban sérülnek a minőségi törzsnevelés elvei, növekszik a villásodás lehetősége, vagyis jelentős értekvesztés következhet be. Attól is lehet tartani, hogy az erdő számára határter-

mőhelyet jelentő földterületek esetében az erdősítésekben agresszív gyomok jelennek meg, és veszélyeztetik a sikeres felújítást. A korai aszály, majd a rendkívüli fagy által legyengített erdőállományokban a másodlagos károsítók nagyobb mértékű kártétele is várható (gyapjaslepke, tölgylisztharmat gomba), mint az a korábbi években tapasztalható volt.

Egyelőre kérdéses az idén a dió és a tölgymakktermés mennyisége is. Ennek abból a szempontból van jelentősége, hogy a Nyírerdő Zrt. ezen fafajok azonosított vagy kijelölt állományaiból gyűjti be a különböző erdészeti csemetekertjei számára a szükséges szaporítóanyagot. A történetek közvetlen hatásait nemcsak az erdészek érzékelik, hanem a fagyások hátrányosan érintik például a méhészeket is, akik kaptáraikat szívesen telepítik akácokba. Az erdőfelújításokban, illetve az erdőtelepítésekben esett károk tényleges mértéke csak két-három hét múlva derül ki. Optimális esetben megfelelő koronamagasságban újrafakadhatnak a fiatalok – ebben a megfelelő mennyiségű csapadék segíthet – az erdészek abban bíznak, hogy nem kell a fiatal erdőállományokat visszavágni. Ha nem hajtanak ki, vagy alulról kezdenek kihajtani a csemeték, akkor akár a három-négyéves erdősítés növedéke is elveszhet.

A fagy nemcsak Szabolcsban és Hajdú-Biharban pusztított, hanem Jász-Nagykun-Szolnok megyében is jelentős károkat okozott. A kialakult helyzetet a hét végén személyesen, a helyszínen tanulmányozta Koleszár István, az ÁPV Zrt. Erdészeti és Agrárgazdasági Portfoliókezelő Igazgatóság ügyvezető igazgatója.

Vereb István

A harmadik oldal

Az idén emlékezünk meg Kaán Károly születésének száznegyvenedik évfordulójára. Noha a 140-es szám nem a hagyományos jubileumi évforduló, mégis kiemelt figyelemmel kell lennünk a nagy erdészelődünkre. Aki a pedagógusoknak Klebelsberg Kunó volt a megalázott, szétदारabolt országban, az volt Kaán Károly az erdészeknek. Hitet, reményt adott. Olyan időket élünk, amikor szükség van a kapaszkodókra, a biztos pontra, a nemzetben gondolkodókra. Esetünkben: hogy ne uralkodjon el a „pro money” min-denekelőttisége a „pro sylvá” szemlélet helyett.

Az Erdészeti Lapok beszámol minden jelentős rendezvényről mely az évforduló alkalmával megrendezés-re kerül, s mely közelebb visz a halhatatlan erdész em-beri, szakmai hitvallásának megismeréséhez.

A Magyar Nagylexikon (Bp. 2000) ezt írja róla. „Kaán Károly (*1867. júl. 12. Tótkomlós, †1940 jan. 28. Bp.): erdőmérnök. 1885–1889 között tanulmányait a selmec-bányai Erdészeti Akadémián végezte. A besztecebá-nyai erdőigazgatóságnál dolgozott (1889–95). Állami ösztöndíjas, majd külföldi tanulmányutakon vett részt. Erdőmesterré nevezték ki (1907), erdőtanácsos (1909), főerdőtanácsos (1912). 1916-ban miniszteri tanácsos és a kincstári erdők főosztályának vezetője. A Károlyi-kormányban az erdészeti ügyek országos vezetője (1918) 1919 végén b. államtitkár, egyben az erdő- és faügyek kormánybiztosa. A trianoni békeszerződés után (Magyarország több mint 80%-a került a ha-tárokon kívül) előtérbe került az Alföld fásításának kér-dése, amelyben ~ úttörő szerepet vállalt. Részt vett az új erdőtervezési (1935) megalkotásában. 1938-tól az Országos Természetvédelmi Tanács elnöke. Az MTA tagja (I. 1924).

F. M. A természeti emlékek fenntartása (1920); A Magyar Alföld. Gazdaságpolitikai tanulmány (1927); Az Alföld problémája (1929); Természetvédelem és ter-mészeti emlékek (1931); Alföldi kérdések. Erdők és vi-zek az Alföld kérdéseiben (1939).”

Főbb műveiben láthatjuk erőfeszítéseit az elcsatolt erdők pótlására, a szándékra, hogy élhetőbb legyen a z Alföld.

Meggyőződésesem hogy a ma Kaán Károlynak egy fel-adata van. Elsimítani a vélt vagy valós ellentétet az erdőgazdálkodás és a természetvédelem között. Tanul-mányozzuk hát a nagy erdész műveit, s vonjuk le a tanul-ságot úgy, hogy véletlenül se az erdő legyen a vesztes.

Pápai Gábor

Tartalom

Százmillió fagykár az erdőbenVI./B2

Beszélgetés Kiss Béla vezérigazgatóval186

Megújultak a „Zöld könyvek”188

Kitekintés erdőtervezési ügyben189

Mizik András: Megújuló energiaforrás189

Dr. Frank Norbert, Dr. Kiss Erzsébet, Dr. Veres Anikó, Katuláné Debreceni Diána, Pilinszky Katalin, Dr. Heszky László: A szentgáli tisztás vizsgálata190

Reményfy László: Már a régi görögök.....193

Haag János: Egy tő melletti erdész véleménye194

Kocsisné Salló Mária, Máté Mónika: Hagyomány újjalesztése195

Szabó Ilona: A szelídgesztenye kórokozói196

Újságírók kétnapos kalandja az erdőben198

140 éve született Kaán Károly199

Stihl és Viking termék-bemutató és vásár200

Kilátó a ravazdi Szent Vilibald dombon202

Halápi Nándor: Kiss Ferenc-kupa204

Jandrasits László, Fischl Géza: A havasi éger gombás betegségei és állomány-felmérése205

Maczinkó László: Az erdőszélvonal erdő.....209

Dr. S. Nagy László: Értelmiség vagyunk? Igen!210

Finta József: A mérnökség dicsérete210

Közgyűlési jegyzőkönyvek213

Tollforgatók Gyulán a Városerdőben216

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXLI. évfolyam 6. szám (június)

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: HARASZTI GYULA

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Puskás Lajos, Sárvári János.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon/fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • e-mail: erdlap@mtesz.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: DR. PETHŐ JÓZSEF elnök

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2007. június 5.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért min-denkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Hullámtéri erdők a Tiszán. Fotó: Detrich Miklós